

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

119. An cognitio, vtrum reus gaudere debeat Immunitate Ecclesiaram,
possit aliquando spectare ad iudicem sæcularem? Et an cognitio loci, an
sit Sacer, & Religiosus ad gaudendum Immunitate spectet ad ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](#)

De Immunit. Eccles. Resol. CXIX. 73.

1619. Vicarium Licuensem monitum fuisse, vt futurum se abstineat concedere terminum & recursum in causis violatae immunitatis Ecclesiasticae: quoad appellationem fisco denegandam, eamdem faciem Congregationem sub fine anni 1634 idem recipiisse dicto Alexandro Sperello, ipse vbi supra testatur; addens postea cum alloqueretur Sanctissimum Dominum Pontificem suum dixisse hanc sententiam esse verissimam, ac proinde in Codice Gambacurtæ Beatitudinis sua iussu contraria sententiam fuisse delectam.

11. Vnde licet prohibita appellatione non censetur prohibitus recursus, vt docet Minadous *decis.* 27, & alij quos citat & sequitur *Martha de iurisd.* part. 4. centur. 1. cap. 56. num. 7. Tamen hoc non procedi secundum Sperellum in terminis constitutio-nis Gregorianæ. Verum Ciarlinius *loc. citato*, n. 69, tenet quod dicta constitutio non tollit appellatio-nem tam reo, quam fisco, si constaret notoriè de iniusta sententia: quia clausa, appellatione remo-ta, non prohibet appellationem à sententia notoriè fisco in tr. iniqua, vt præter Doctores quos ipse citat, tenet *Scaccia de appellat.* lib. 3. cap. 2. q. 16. *limitat.* 1. num. 84, & *Glorietus in cap. super litteris de re script.* n. 333. Nota etiam quod post hæc scripta peruenient ad manus meas consultationes Canonicae Francisci Zic-zi, vbi lib. 5. sit, de immunit. Eccles. consil. 3. docet quod quando index Ecclesiasticus ex præparatoriis in-formationibus inaudito reo declaratu immunitate non gaudere, posse enim appellare, probat ex ipsa constitutione Gregoriana. Ad illum, & non pigebit.

12. Et tandem quarto sexto. An iudex Ecclesiasticus, quando est dubium inter Doctores, an deli-ctum gaudet immunitate, necne possit contra reum iudicare, vt priuet immunitate? Respondeo negati-vi, quia in conflicto opinionum illa est amplecten-da, quæ fauet Ecclesiæ: vt ego ipse probauit in part. 1. tract. 2. resolut. 65. & in part. 5. tractat. 1. resolut. 23. Et ita in terminis loquentes de immunitate Ecclesiastigum tenent cum multis Doctribus Alexander Sperellus *decis.* 60. num. 13. & Carolus Maranus *part.* 2. *resolut.* 35. num. 11. & *res. 51.* num. 12. Farinacius *de immunit.* cap. 3. num. 123. in fine. Giurba *consil.* 10. n. 25. in fin. Et aduentant Episcopi, quod si tradant reos Curia seculari in casu quo debent gaudere immunitate, præter peccatum & obligationem dannorum, si reos effici ad mortem damnatus, incurrent irregu-laritatem. Ita Nonarius in summa *Bullarum.* sit. de immunit. num. 31. quia Episcopi nullam habent potesta-tum in casibus non exceptuatis: & idem quando agi-tur de remittendo reo Curia seculari aduentur quid faciunt. Sed quia vt in hoc iuste & recte pro-cedant, multum interest, & fundamentum est co-gnitio delicti; & quænam probatio requiratur. Ideo quarto.

RESOL. CXIX.

An cognitio, virum reus gaudere debeat immunitate Ecclesiastorum, possit aliquando spectare ad iudicem seculararem?
Et an cognitio loci an sit sacer, & religiosus ad gau-den-tum immunitate spectet ad iudicem laicum? Et docetur ad iudicem Ecclesiasticum spectare cognitionem, si captus a satellitibus affirmat se fuisse captum in loco sacro illis negantibus. Ex part. 4. tract. 1. Ref. 49.

T. m. IX.

§. 1. **A**nastasius Germonius *de sacer.* immunit. *Sup. hoc in lib. 3. c. 16. num. 21.* docet Petrus Bellugat & Remigius Goni assertore, hanc cognitionem esse mixti, fori, & propriae ad virtutumque iudicem tam seculariem, quam Ecclesiasticum spectare ad diversos effectus: eo modo, quo ipsi explicant, quos nouissime sequuntur & citat Pereira de mutu *Regia part. 2. cap. 36. n. 12.* vide etiam Fagundes *præc. 2. lib. 4. cap. 4. num. 57.* Martam de iurisd. part. 2. cap. 1. num. 10. Statuta de Paz in præz. tom. 1. part. 5. cap. 3. §. 3. num. 8. Bobadillam in polit. tom. 1. lib. 2. cap. 19. num. 40.

2. Sed hanc opinionem, & meritò, impugnat Farinacius in *append. de immunit. Eccles. cap. vlt. n. 36.* & contrariam de iure veram esse tenet. Correa in *re lect. de immunit. Eccles. part. 4. n. 2.* & de illa hodie non est dubitandum, stante Bulla Gregorij XIV. In qua etiam appetat solum iudicem Ecclesiasticum esse co-potentem in hac materia, quod etiam prius patet ex *cap. fin. de immunit. Eccles.* & ex *cap. ad Episcopos.* 17. q. 4. & *cap. metuemes, eadem caus.* & quæst. & nouissime hanc sententiam docet Lother. *de benef.* tom. 1. lib. 1. q. 13. n. 96. & seq. & Bonacina *vbi infra,* & alij. Ra-tio est clara, quia causa immunitatis, vt pote Ecclesiastica ab Ecclesiasticis iudicibus debet tractari, ne que aduersus Vulpellum, & alios valet circa hoc co-suetudo aliqua in contrarium (quod aduentant ministri laicæ iurisdictionis.) nam dicta constitutio Gregorij XIV. vt ego satis firmavi in part. 1. tract. 1. resol. 1. & docet Cenedus in *q. 99. Canon. q. 42. n. 12.* & Bonacina in *Decalog. diff. 3. q. 7. punct. 10. num. 2.* tollit omn. 5° consuetudines in contrarium: vnde hodie non sunt audiendi Doctores assertentes, quod licet in aliis quibus casibus pro immunitate assitiat ius Canno-nicum; contrarium tamen de consuetudine seruari stantur, & eam fore attendendam opinantur, quia vi diximus, per constitutionem Gregorij omnes con-suetudines penitus tolluntur. Vide Tufch. *verb. Inmu-nitas. concl. 59. n. 19.* & *que ad n. 2.* & ideo stante dicta constitutione reprobandus est Correa *loc. cit. part. 1. n. 18.* vbi adiutio magnam habere vim consuetudinem circa immunitatem Ecclesiistarum; quapropter multis in casibus ad illam iudices recurrent. Ita ille sed male. Nam hodie iudices in casibus contingentibus non ad aliam consuetudinem, nisi ad Bullam Gregorij XIV. recurrere debent, alioquin censu-tas minimè efficiunt. Nec facit quod quandoque Epileopi & Pontifex dictis consuetudinibus noit contradicant, nam aliter Pacianus de probat. lib. 1. c. 29. num. 87. Laudensis *decis. Pisan.* 36. n. 265 part. 11. & Farinacius in *append. cap. 1. n. 15.* illos non con-sentire sed simulare ad maiora mala vitanda. Vide *cap. iam datus de probendis.* & *supra resol. 1.*

3. Ex his infertur stante dicta constitutione contra Pereiram *loc. cit. num. 16.* cognitionem. Joci, an sit sacer & religiosus, ad gaudentium immunitates non spectare ad iudicem laicum, sed privatiuè ad Ecclesiasticum, ita tenet Marius Giurba *consil.* 10. num. 7. Bonacina in *Decal. diff. 3. q. 7. punct. 3. num. 16.* Peregrinus de *immunit.* cap. 13. n. 18. Marta de *iurisd.* part. 2. cap. 50. num. 4. & Raudensis *vol. 2. consil.* 17. num. 12. & patet ex ratione & iuribus adductis, quibus adde cap. ex parte, de *verb. signifi.* vbi est casus de hoc, nā tractatur an territorium Ecclesia sit violatum, & dicit quod huius cognitio spectat ad iudicem Ecclesiasticum, in dō Comitissa habens intercessione appellat ad Archiepiscopum. Et me citato, Antonius Nonarius in *summa Bullarum.* sit. de *immunit.* n. 95. docet * ad iudicem Ecclesiasticum spectare cognitionem, si captus a satellitibus affirmet se fuisse captum in loco sacro illis negantibus. *Sup. hoc in Ref. seq.*

G RESOL.